

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

СЬОМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №8

Частина вісімнадцята

Стенограма пленарного засідання

18 липня 2022 року

Київ 2022

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

СЬОМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №8

Частина вісімнадцята

Стенограма пленарного засідання

18 липня 2022 року

Управління редакційного опрацювання
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання восьме
(Понеділок, 18 липня 2022 року)

Частина вісімнадцята

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...8
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...15
Прийняття рішення про звільнення Лазебної М.В. з посади Міністра соціальної політики України	...16
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про здійснення начальниками Дружківської, Костянтинівської та Слов'янської міських військових адміністрацій Краматорського району Донецької області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»	...21
Прийняття рішення про включення до порядку денного сесії проекту Закону України «Про встановлення правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України» та скорочення наполовину строків підготовки альтернативних законопроектів до нього	...21
Ратифікація:	
Угоди про грант Фонду Е5Р (Проект «Енергоефективність громадських будівель в Україні») між Україною та Європейським інвестиційним банком та Угоди про надання інвестиційного гранту (Проект «Енергоефективність громадських будівель в Україні») між Україною та Європейським інвестиційним банком	...22
Угоди між Україною та Королівством Бельгія про здійснення оплачуваної діяльності деякими членами сімей співробітників дипломатичних представництв та консульських установ	...26

Угоди між Україною та Литовською Республікою про внесення змін і доповнень до Договору між Україною та Литовською Республікою про соціальне забезпечення	...26
Угоди між Україною та Королівством Нідерланди про оплачувану діяльність членів сімей дипломатичного та іншого персоналу дипломатичних представництв та/або консульських установ	...26
Прийняття Закону України «Про вихід з Угоди про співробітництво та взаємодопомогу в митних справах від 15 квітня 1994 року»	...27
Ратифікація Поправки та Другої поправки до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє природне середовище у транскордонному контексті	...27
Прийняття у першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення контролю за відпуском лікарських засобів»	...27
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про перейменування Володимир-Волинського району Волинської області»	...28
Прийняття у першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проектів законів України:	
«Про внесення змін до деяких законів України щодо покращення управління у сфері електронних комунікацій»	...28
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення умов для розвитку та відновлення електронних комунікаційних мереж»	...28
«Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації науковим, науково-педагогічним та педагогічним працівникам»	...29

«Про внесення змін до Закону України «Про географічні назви» щодо деколонізації топонімії та впорядкування використання географічних назв у населених пунктах України»	...30
«Про внесення змін до статті 16 ³ Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо окремих питань призначення і виплати одноразової грошової допомоги»	...32
«Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо системи переходу від військової кар'єри до цивільного життя»	...35
«Про внесення змін до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо рівних можливостей матері і батька, які є військовослужбовцями, на догляд за дитиною в особливий період»	...36
«Про внесення змін до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо розширення переліку осіб, які не підлягають призову під час мобілізації»	...36
«Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей здійснення окремих повноважень Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення в умовах воєнного стану»	...37
«Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів»	...41
«Про внесення змін до Закону України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» щодо забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері активної протидії агресії у кіберпросторі»	...41
Внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо приведення окремих його положень у відповідність до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»	...44

Прийняття у першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проектів законів України:	
«Про внесення змін до Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» щодо підприємств водопровідно-каналізаційного господарства»	...45
«Про внесення зміни до пункту 10 ² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» щодо виконання рішень про стягнення з фізичної особи заборгованості за житлово-комунальні послуги у період дії воєнного стану»	...48
Прийняття рішення про направлення на повторне друге читання проекту Закону України «Про кредитні спілки»	...48
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання деяких нестандартних форм зайнятості	...50
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятих Верховною Радою України 18 липня 2022 року законів України та негайного направлення їх Президентові України на підпис	...51

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ВОСЬМЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
18 липня 2022 року, 12 година 4 хвилини
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати! Нагадую, що Верховна Рада України працює в режимі пленарного засідання безперервно. Тому сьогодні відповідно до прийнятих нами постанов «Про організацію роботи Верховної Ради України в умовах дії надзвичайного та/або воєнного стану» та «Про організацію роботи Верховної Ради України у зв'язку з актом збройної агресії Російської Федерації проти України 24 лютого 2022 року» за пропозицією Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп ми продовжуємо пленарне засідання.

Шановні колеги, за доброю традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, 32 роки тому 16 липня 1990 року відбулася знаменна подія – Верховна Рада України конституційною більшістю народних депутатів, 355 голосами «за», прийняла історичний документ – Декларацію про державний суверенітет України. У цій декларації держава заклала фундаментальні основи української державності. На жаль, сьогодні, у XXI столітті, український народ вимушений відстоювати свій суверенітет на полі бою. Захищаючи суверенітет, ми вкотре доводимо, що українці ані на крок не відступлять від втілення ідеї соборності українського народу та його земель. Впевнений, що ми забезпечимо нашу державу від зазіхань Російської Федерації та продовжимо розбудовувати суверенну, незалежну державу.

А сьогодні триває 145 день щоденних терористичних ракетних ударів. Нещодавно віроломно обстріляне прекрасне мирне місто Вінниця, внаслідок чого 24 наших громадян загибли, серед жертв є маленькі діти, багато постраждалих. Окупант завдав ракетних ударів по Дніпру, Одесі, Миколаєву, інших населених пунктах нашої держави.

Ворог не розуміє простої істини: український народ не злякати, український дух не зламати. Тому прошу хвилиною мовчання вшанувати світлу

пам'ять мирних громадян, безневинно вбитих внаслідок терористичних атак Російської Федерації. Вшануймо також пам'ять воїнів, полеглих за Україну. Герої не вмирають! Вічна їм слава!

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, переходимо до роботи. На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного за традицією надавати до 3 хвилин для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп. Прошу представників депутатських фракцій і груп, які мають бажання виступити, записатися на виступи.

Слово надається народній депутатці України Борзовій Ірині Наумівні, фракція «Слуга народу».

БОРЗОВА І.Н., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 14, Вінницька область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю рідні, сильні та непереможні українці! Росія здійснює терористичні акти, завдаючи ракетних ударів по українських містах і мирних жителях. Вінниця, 14 липня, о 10 годині 43 хвилини Росія за одну мить обірвала життя 24 мирних українців, серед яких троє дітей. Десятки людей з пораненнями, опіками та вибуховими травмами в лікарнях. Три російські ракети «Калібр» вдарили по площі Перемоги. Це густонаселений район, поруч пологовий будинок, торгові центри, розв'язка громадського транспорту, зона паркування для авто, житлові будинки, ринок і жодного військового об'єкта. Сонячна дівчинка Ліза, чотири роки, російська ракета забрала її життя на площі, коли дитина з мамою йшла до логопеда. Семирічний Максим у момент ракетного обстрілу з мамою проходив обстеження у медичному центрі. Хлопчик і мама загинули. Восьмирічний Кирило був у припаркованій машині і загинув. Наприкінці квітня Кирило разом із мамою приїхав з окупованого Херсона до родичів у Вінницю.

У Вінниці цілком російських військ і політичного керівництва Росії став Будинок офіцерів. Фактично це будинок культури, в якому були концертна зала, де протягом багатьох років проводилися заходи і концерти, та будинок побуту, на першому поверсі якого була діагностична клініка. Будинок офіцерів вистояв у Другу світову війну і став символом стійкості Вінниці.

Варварська поведінка Росії, що повністю ігнорує міжнародне гуманітарне право та закони людяності, має бути негайно припинена. Усі, які несуть відповідальність за ці злочини, мають відповісти за свої дії. Росія держава-терорист – це має визнати світ.

Я хочу сьогодні подякувати всім, які брали участь у рятувальній операції у Вінниці. Рятувальники, лікарі, поліцейські, психологи, слідчі – всі спрацювали як єдиний механізм. Нам, вінничанам, боляче за наше місто, так само болить за Бучу, Ірпінь, Кременчук, Дніпро, Краматорськ, Харків, Одесу, Київ, Суми, Маріуполь, Миколаїв та всі українські міста, в яких Росія вбиває мирних людей.

Прошу вшанувати хвилиною мовчання пам'ять усіх загиблих від російських злочинів, усіх загиблих...

(Хвилина мовчання).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Клименко Юлії Леонідівні, фракція «Голос».

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Прошу передати слово Юрчишину.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги! Під час подій, які зараз тривають в Україні, важливо не забувати, що було до повномасштабної російської агресії, щоб розуміти, наскільки актуальні залишилися проблеми, які ми досі не розв'язали, хоча це можна було зробити буквально одним розчерком пера.

Другого вересня 2021 року відбулася історична зустріч Президента України Володимира Зеленського і Президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена, на якій сторони погодили невідкладно забезпечити призначення керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Як сумно це не було б, але це серйозне рішення досі не реалізоване. І знову Президент змушений 17 липня, недавно, буквально вчора, на днях, висловлюватися про те, що треба негайно завершити конкурс, ніби невідомо, хто працює в комісії, ніби невідомо, хто до недавнього очолював Генеральну прокуратуру, ніби невідомо, що насправді ті люди, які знаходяться в Офісі Президента (пан Татаров), заважають призначенню керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

Дуже хотілося б, щоб про такі речі, як відсторонення Генерального прокурора, Голови Служби безпеки України, ми дізнавалися не з вечірніх новин, а отримували звіт, аргументацію, чому це відбувається, бо все-таки як парламент ми співвідповідальні за призначення цих персон.

Дуже сподіваюся, що наступне призначення не затягнеться, як свого часу було з призначенням керівника Державного бюро розслідувань, і що виконуючий обов'язки Генерального прокурора не працюватиме рік, як працював його візаві, тобто керівник Державного бюро розслідувань. Бо якщо навіть сьогодні буде рішення суду, а завтра буде рішення конкурсної комісії про визначення керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, призначити його не можна буде до моменту, поки не буде Генерального прокурора, бо лише Генеральний прокурор, а не виконуючий обов'язки, має повноваження затвердити результати конкурсу.

Тому, друзі, не грайтеся у «шалтай-болтай», не переставляйте людей Татарова на позиціях, а нарешті дайте працювати антикорупційній інфраструктурі незалежно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко, група «Партія «За майбутнє».
Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець).
Шановні колеги! Український парламент, як і вся країна, вражений останніми кадровими змінами, які чекають на державу, – відсторонення Голови СБУ і Генерального прокурора. Ми розуміємо, що це багато чого може пояснити, що відбувалося і чому так відбувалося в перші місяці війни. Я кажу про потенційну здачу території України, певні військові невдачі, які були в нас на фронті, і таке інше.

Тому це не лише про Лі Куан Ю, коли Президент позбувається частини корумпованого свого оточення, військового і не тільки, а й про потенційну зраду, про яку ми не можемо мовчати в час війни. Я хочу сказати, що в даному разі ми як парламент маємо дотриматися всієї процедури звільнення, передбаченої Конституцією України, тому чекаємо на відповідні подання і, безумовно, будемо їх підтримувати в сесійному залі.

Очищення має відбуватися не лише в ешелонах правоохоронної системи держави, а й в українському парламенті. Я кажу не лише про «ковальовщину», а й про тих, які в попередні роки активно об'їжджали Москву і намагалися налагоджувати двосторонню співпрацю, а сьогодні, як перефарбовані лиси, сидять далі в українському парламенті і голосують з нами. Тому що якщо це очищення не відбудеться найближчим часом тут, у залі, воно відбудеться шляхом залучення українського суспільства. Я в цьому глибоко переконаний.

У даному разі ми підтримуємо Президента України, який здійснює ці великі кроки щодо збереження української державності й особистим прикладом показує, як мужньо і високо треба тримати марку української незалежності, українського суверенітету.

Друзі, цього тижня ми маємо розглянути важливі законопроекти, серед яких виділимо проект щодо збереження тарифів на природний газ, теплову енергію та гарячу воду, який стосується кожного громадянина України, особливо малозабезпеченого, і збільшимо дохідну частину бюджету за рахунок зовнішнього кредитування на 264 мільярди гривень.

Хочу звернути увагу українського суспільства на те, що за останні місяці одні з найвищих платежів за комунальні послуги були серед мешканців окупованих територій України, зокрема Херсонської області. Це говорить про те, що їхня віра в повернення, визволення цих територій не зменшується. Тож ми повинні зробити все для того, щоб ці території повернути.

Ми також запроваджуємо мораторій на підвищення тарифів, термін дії якого на час воєнного стану та шість місяців після його скасування, розуміючи, що тягар лягає на державний бюджет, але іншого виходу в держави немає. Ми йдемо на ці вимушені кроки, оскільки маємо підтримувати малозабезпечені верстви населення. Іншого нам не дано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Скорику Миколі, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Група «Платформа за життя та мир». Шановний пане головуєчий, шановні колеги, шановні громадяни України! Починаючи з 24 лютого, коли ми в цьому залі проголосували за введення воєнного стану, у парламенті сталися великі зміни. Я вважаю, що поділ парламенту на більшість та опозицію залишився 23 лютого, а після 24 лютого ми – український парламент, який приймає важливі рішення щодо військової складової захисту нашої держави і щодо соціально-економічного захисту наших громадян та економіки.

Перебуваючи в регіонах нашої держави, спілкуючись з виборцями, розумієш, скільки питань залишилися ще не вирішеними. Це питання стосовно наших переселенців, адже лише внутрішніх переселенців зараз мільйони, і ми маємо відповідати на їхні запитання з точки зору допомоги їм та забезпечення. Це питання стосовно підготовки до опалювального сезону і комунальних установ, і житлових будинків, і освітніх закладів, і медичних закладів тощо. Це питання стосовно захисту наших аграріїв з точки зору блокування наших портів, з точки зору ціни на добрива, ціни на паливо, ціни на кінцеву продукцію для наших аграріїв, з точки зору узагалі можливості продати кінцеву продукцію і розуміння того, що буде наступного року. Це питання стосовно захисту малого і середнього бізнесу. Це питання стосовно реабілітації і наших військових, і людей, які перебували в зоні військового конфлікту, цивільних громадян.

Цих питань величезна кількість і всі вони так чи інакше стосуються видатків з місцевих та державного бюджетів. І коли чуєш від представників нашого економічного блоку про проблеми з наповненням доходами нашого бюджету, то виникає багато запитань, як ми будемо вирішувати всі ці питання, які стоять перед нашими громадянами, перед соціально-економічною сферою, перед державою в цілому з точки зору того, що є проблеми на ринку залучення коштів, є проблеми з надходженнями від податкової і митниці.

Що пропонує наша група «Платформа за життя та мир»? Ми пропонуємо в порядку денному наших засідань відновити «годину запитань до Уряду», зробити, можливо, закритим це спілкування і, дійсно, парламенту і уряду обговорювати ці питання відкрито, тому що ми – український парламент, навіть у період воєнного стану ми – парламентсько-президентська республіка і маємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Бондар Михайло Леонтійович. Будь ласка.

Зінкевич Яна Вадимівна. Будь ласка.

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Всім добрий день! Дійсно, ми – країна воїнів і волонтерів. Я дякую кожному українцю за підтримку наших Збройних Сил і за кожен ваш внесок. Зараз фонд Порошенка співпрацює з волонтерами і подвоює кожен гривню, пожертвувану на нашу армію. Лише нещодавно фонд Порошенка разом з волонтерами закупив 11 італійських бронемашин *MLS SHIELD*. Вперше експортну ліцензію на постачання військових атрибутів дозволили мати волонтерам і фонду з України. Це, дійсно, показує високий рівень довіри. На жаль, про це не розкажуть у цензурованих новинах єдиного марафону, це потрібно розуміти. Тому, користуючись нагодою, з трибуни дякую кожному причетному за допомогу.

Крім цього, днями з Естонії відправили для ЗСУ 350 дронів *Autel*, у тому числі безпілотники з тепловізорами для розвідки – це і вдень, і вночі. Куплено 42 вантажівки у Великій Британії, 50 нових пікапів *JAC i L200*, 2,5 тисячі шоломів, 3 тисячі бронежилетів. Лише цього тижня через кордон буде передана допомога на 5 мільйонів доларів.

Ми, дійсно, разом захищаємо наших воїнів і допомагаємо знищувати ворога, у тому числі я і мій підрозділ «Госпітальєри» уже вісім років продовжуємо рятувати життя. Зараз, на жаль, нам доводиться рятувати іноді по декількасот людей на день. Це дуже велика кількість поранених. Я дякую кожному моєму бійцю за те, що він робить.

Зараз немає важливішої місії, ніж підтримати нашу армію, забезпечити її, підготувати до контрнаступу і разом боротися за те, щоб перемогти, тому що ми як нація не маємо іншого виходу і лише за нами має бути перемога, інакше ми просто припинимо існувати.

Користуючись нагодою, хочу сказати, що сьогодні виникла певна ситуація тут, у Раді, яка мене надзвичайно здивувала, не розумію, чому зараз про це не кажуть інші депутати, стосовно людини, яка прийшла у військовій формі, не маючи на це права, яка не служила і не служить. А якщо служить, то варто задуматися, чи взагалі допустимо, щоб людина, яка підтримує колаборантів, яка підтримує Лукашенка, яка до того ж у березні намагалася втекти з України, перебувала тут у військовій формі.

Будь ласка, подумайте про це, колеги, і давайте не будемо цим ганьбити наших військових.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Арешонков Володимир Юрійович, група «Довіра». Будь ласка. Після нього Юлія Володимирівна Тимошенко, і переходимо до розгляду питань порядку денного.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановна президіє, шановні колеги! Насамперед наша група хотіла вчергове висловити глибоку вдячність та повагу на адресу тих, які сьогодні боронять територіальну цілісність та незалежність нашої країни, які вдень і вночі, ризикуючи своїм життям і здоров'ям, виявляючи справжні приклади мужності та героїзму, несуть важку службу на фронті та в тилу, забезпечуючи життя громадян України. Наша шана кращим синам і донькам, військовослужбовцям Збройних Сил України, представникам Національної поліції України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, бійцям батальйонів територіальної оборони, нашим медикам та волонтерам! Безперечно, всі ми чекаємо на довгоочікувану перемогу.

Щодо питань порядку денного. Депутатська група «Довіра» беззаперечно підтримуватиме важливі законопроекти щодо питань національної безпеки та оборони. Законопроект [№ 7510](#) – це реалізація державної політики у сфері активної протидії агресії у кіберпросторі. Підкреслюю, що це важливий законопроект, у якому мова йде про функціонування активної системи протидії агресії саме у кіберпросторі.

Надзвичайно важливий блок законопроектів, який стосується забезпечення соціальних прав та гарантій військовослужбовців та членів їх родин. Це законопроект [№ 7415](#) та законопроект [№ 7412](#). Вони важливі як з точки зору підвищення грошового забезпечення військовослужбовців, так і з точки зору питань соціальної адаптації ветеранів після отримання поранення або погіршення стану здоров'я.

Це надзвичайно важливий законопроект [№ 7449](#), у якому йде мова про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. Це законопроект [№ 7436](#) щодо питання процедури обміну осіб, які відносяться до військовополонених.

Хочу сказати, що ми вітаємо початок роботи Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України. Це важлива тема, адже надзвичайно багато злочинів вчинено агресорами саме в цій площині. Ми маємо допомогти правоохоронним органам довести розслідування до кінця і щоб винні були покарані.

І на завершення. Бюро економічної безпеки України починає більш активну фазу роботи. Вважаємо за необхідне допомогти йому в цьому і передати

питання його організації та діяльності до предметів відання Комітету з питань правоохоронної діяльності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – замість Юлії Володимирівни Михайло Михайлович Цимбалюк. Шановні колеги, після цього переходимо до розгляду питань порядку денного, прошу запросити депутатів на їх робочі місця.

Михайле Михайловичу, будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Дякую. Шановний пане Голово, шановна президіє! Нині є ще одна дуже важлива складова державної політики України, крім оборонної сфери, – це соціальна політика. Слід враховувати, що зараз у державі майже 8 мільйонів українців виявилися внутрішньо переміщеними особами і майже 5 мільйонів громадян України змушені покинути територію держави і перебувають у європейських країнах. Важливо, щоб про них не забувала держава.

Ми маємо казати про те, що соціальна політика втратила свою вертикаль, в об'єднаних територіальних громадах недостатньо соціальних працівників, бо вони утримуються за кошти місцевої громади. Важливо, щоб держава, гарантуючи в Конституції надання соціальних послуг, виділяла під це матеріальний ресурс, бо, передаючи повноваження, грошей на місця не передали.

Є важлива річ стосовно тих людей, які демобілізуються зі Збройних Сил та інших силових структур і потребують соціальної реабілітації. Міністерство соціальної політики утримує вісім таких центрів реабілітації. Але, на жаль, є спроби перевести ці центри на госпрозрахунок, а це може призвести до втрати централізованого фінансування і ненадання повноцінної послуги тим громадянам, які ціною власного здоров'я захищають територію нашої держави, її цілісність, і повернувшись до місць проживання, не отримують соціальної послуги.

Ми маємо нарешті почути, а що ж таке прожитковий мінімум і як можна прожити на пенсію 2 тисячі 200 гривень за такого рівня інфляції. Ми очікуємо, що нарешті уряд скаже про реальний прожитковий мінімум і приведе у відповідність з ним усі соціальні виплати.

Ми також маємо нарешті спонукати уряд ухвалити постанову про так званий споживчий кошик, який формує багато складових, або запропонувати інші підходи. Сьогодні ми цього не чуємо.

Проблема також у системі безробіття. Ми очікуємо від уряду конкретних відповідей на конкретні запитання.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Ірина Володимирівна Геращенко, 30 секунд, з процедури. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Щоразу наше засідання починається з вшанування пам'яті загиблих героїв, і повага до армії в цьому залі має починатися з поваги в тому числі до військової форми. Яна Зінкевич від нашої фракції висловила обурення тим, що зараз у залі присутня людина у військовій формі, яка не має жодного права носити її без виконання військових обов'язків.

Я перепрошую, генерал Забродський не приходить у зал у військовій формі. Люди, які підписали контракти з ЗСУ, – Лозинський та інші депутати не ходять сюди у військовій формі. Завтра Ковальов у пікселі прийде і скаже, що він виконує завдання ГУР на окупованих територіях?

Ми вимагаємо, щоб людина, яка прийшла до залу у військовій формі, яка ще вчора цілувалася вчасос з Лукашенком, негайно вийшла із залу і переодяглася. Це вимога нашої фракції. Це повага до Збройних Сил України. Негайно! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України, як завжди, я пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, що необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути на зелену кнопку «За» і утримувати ці дві кнопки одночасно до кінця голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, займіть свої місця, сигнальне голосування. Готові голосувати? Прошу народних депутатів... (*Шум у залі*).

На що реагувати?! Як ви мені пропонуєте реагувати?! Ви висловилися, людина почула і повинна прийняти рішення. Які питання ви пропонуєте вирішити? Щоб я вивів його чи що? Що означає «реагуйте»? Я дав слово, людина висловилася, інша людина почула – все. Ну, які можуть бути питання? Були б питання, якби я не дав слова, правда?

Я можу оголосити результативне сигнальне голосування? Дякую.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця і перейти до сигнального голосування.

Стоп! Зупиніть, будь ласка (*Шум у залі*).

Шановні народні депутати, я можу попросити вас відійти для того, щоб дати можливість людині вийти з цього місця? (*Шум у залі*).

Шановні колеги, я прошу народних депутатів зайняти свої місця. Прошу провести сигнальне голосування. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 299.

Ось бачите, Шевченка забрали, було б 300 голосів.

Дякую.

Шановні колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного. Можемо переходити, так?

Перелік питань, який був вам розданий, попередньо узгоджений Погоджувальною радою. Переходимо до його розгляду.

На ваше розгляд пропонується питання про звільнення з посади міністра соціальної політики України.

Шановні колеги, відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить звільнення з посад членів Кабінету Міністрів України. 15 липня 2022 року відповідно до частини першої статті 18 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Лазебна Марина Володимирівна подала до Верховної Ради України заяву з проханням прийняти її відставку з посади міністра соціальної політики України. Відповідні матеріали вам надано в електронному вигляді через СЕДО.

Попередньо ми домовлялися про таку процедуру: доповідь від профільного комітету – до 2 хвилин, виступи від депутатських фракцій і груп – по 2 хвилини на виступ, до 16 хвилин, прийняття рішення – усього 18 хвилин. Приймається такий порядок денний?

Переходимо до розгляду питання (*Шум у залі*).

Шановні колеги, я розумію. Ну, люди хочуть висловитися. Давайте так: хто не хоче – не бере слова.

До слова для доповіді запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галина Миколаївна Третьякова.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Комітет Верховної Ради з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів сьогодні вранці за дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Руслана Олексійовича від 15 липня цього року № 115606 розглянув подану відповідно до частини першої статті 18 Закону «Про Кабінет Міністрів України» заяву Лазебної Марини Володимирівни від 15 липня 2022 року про відставку з посади міністра соціальної політики України.

Комітет вирішив погодити звільнення Лазебної Марини Володимирівни з посади міністра соціальної політики України за поданою нею заявою про

відставку, а також рекомендувати Верховній Раді України прийняти відставку міністра соціальної політики України Лазебної Марини Володимирівни.

Я хочу додати, що сьогодні вранці на засіданні комітету члени комітету висловили подяку Марині Володимирівні за те, що вона очолювала Міністерство соціальної політики України у надзвичайно важкі часи: спочатку 2020 рік – коронавірус, 2022 рік – широкомасштабне вторгнення агресора. Нам довелося вносити багато змін до законодавства, працювати разом з міністерством, урядом, з Офісом Президента, для того щоб законодавство відповідало викликам часу.

Ще раз хочу подякувати Марині Володимирівні і прошу депутатів підтримати рішення комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно.

Думаю, що ми всі доєднаємося до подяки Марині Лазебній за її звитяжну роботу.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп, по 2 хвилини. Записуються ті, які бажають виступити. Прошу записуватися.

Володимир Юрійович Арешонков, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановна президіє, шановні колеги, безперечно, депутатська група «Довіра» з розумінням ставиться до заяви пані міністра і ми будемо підтримувати її відставку, але я вкотре хотів би сказати, що посада міністра соціальної політики на сьогодні надзвичайно важлива. Скільки не говорили б про те, що питання економіки, фінансів, питання, пов'язані з забезпеченням українського війська, з правоохоронною діяльністю тощо, є пріоритетними і важливими, але, повірте мені, якщо соціальна політика з усіма її складовими щодо підтримки, врегулювання діяльності окремих груп населення, які потребують особливої уваги, не працюватиме, то ми можемо отримати надзвичайно складну або навіть кризову ситуацію, у тому числі в період, який передусе новому опалювальному сезону, коли ми матимемо проблеми з ускладненням фінансування.

Тому я зараз звертаю увагу майбутнього очільника цього міністерства і цього напряму на те, що потрібно активно співпрацювати з депутатським корпусом, з представниками органів місцевого самоврядування, територіальних громад, профільних міністерств з тим, щоб комплексно оцінювати ситуацію і передбачати всі ризики, які виникатимуть у майбутньому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Данило Олександрович Гетманцев, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Давайте подякуємо міністру за роботу, яку вона виконувала у найскладніші часи для нашої держави. Ми всі розуміємо, що складні часи вимагають якомога більшої концентрації, і необхідність посилення команди такого надважливого міністерства є очевидною. Тому давайте переходити до прийняття рішення і менше займатися політикою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Галина Іванівна Васильченко, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово моїй колезі Юлії Клименко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Леонідівна Клименко. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги, звичайно, можна довго дякувати попереднім міністрам, теперішнім, майбутнім, але особливого результату ми не бачимо.

Міністр соціальної політики – одна з найважливіших ролей у Кабінеті Міністрів України, тому що робота цього міністра стосується практично всіх громадян України, починаючи від пенсіонерів і закінчуючи тими, хто має народитися. На жаль, ми не бачимо цілеспрямованої політики ані сімейної, ані стосовно внутрішньо переміщених осіб в Україні, спричинених війною. Ми також не бачимо жодної програми, яка була б направлена на 9 мільйонів людей, які виїхали з України, і 6 мільйонів, які перебувають зараз за кордонами України. За п'ять місяців Міністерством соціальної політики жодна програма щодо повернення цих людей не була розроблена, і як результат опитування: 65 відсотків з 6 мільйонів не збираються повертатися в Україну найближчим часом, а це молоді люди, це економічно-активні люди, це діти – наше майбутнє.

Тому, шановні колеги, ми не будемо дякувати міністру соціальної політики, яка пливла за течією всі ці роки. Ми хочемо побажати наступному міністру соціальної політики України мати достатньо сил для того, щоб кардинально повернути соціальну політику, направити її на розвиток сімей в Україні, на повернення 6 мільйонів наших громадян і створення для них таких умов, які були б кращими за ті, які є в них зараз у Польщі та інших країнах.

Нам треба повернути наших людей, інакше не буде ані економіки, ані соціальної політики, ані в принципі не буде для кого воювати в наступні роки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Нестору Івановичу Шуфричу, група «Платформа за життя і мир».

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний пане Голово! Це питання ми маємо зараз швидко розглянути. Це питання коаліції, вона визначилася. Тим паче наша шановна міністр є жінкою, а чоловіки мають задовольняти всі звернення і прохання наших колег.

Просимо якомога швидше внести кандидатуру нового міністра, тому що такий напрям не може бути без очільника.

Ми голосуємо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лопушанський Андрій Ярославович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЛОПУШАНСЬКИЙ А.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 125, Львівська область, самовисуванець). (Не чути).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрію Ярославовичу, ви передаєте слово чи відмовляєтеся від слова?

Ну, він мені нічого не сказав, Ірино Володимирівно.

Будь ласка, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, «Європейська солідарність» – єдина фракція, яка не голосувала за жодне кадрове призначення цієї влади, адже більшість з них базується не на професійних якостях, а виключно на лояльності до Офісу Президента. І очевидно, що повага до парламенту вимагає звіту міністра, яка подає у відставку, перед Верховною Радою, особливо враховуючи, в який період часу ми обговорюємо цю відставку, щоб це не виглядало як втеча з корабля під час шторму.

Так само ми висловлюємо свою повну незгоду з тим, як сьогодні відбувається так зване відсторонення від своїх посад Генерального прокурора і керівника Служби безпеки України. Все це робиться насправді під егідою того, що в умовах воєнного стану прийняли зміни до закону, що Президент може відсторонювати, але тільки в тому випадку, якщо йдеться про його повноваження.

Я нагадаю, що ми з вами тут, вірніше, ви системно обнулюєте парламент, коли не вимагаєте, щоб усі звільнення, які, безумовно, мають відбутися, особливо коли мова йде про такі серйозні звинувачення, були з участю Верховної Ради України, адже згідно з Конституцією, а це Основний Закон України, саме Верховна Рада України призначає і звільняє Голову Служби безпеки України,

так само як і міністра соціальної політики, але за поданням Президента Зеленського, і так само Генерального прокурора.

Тому наша фракція вимагає, щоб усі ті особи, до яких є питання (а тут з'являється така версія, що всі ці питання на часі – що в нас відбувалося не лише в соціальній політиці, а й з територіальною цілісністю, з розгортанням сил тероборони), звітували перед парламентом, дали відповіді парламенту і парламент не уникав відповідальності за кадрові рішення.

Ну, а те, що ви зараз голосуєте без звіту, вибачте, будь ласка, – це ваша відповідальність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович, фракція «Батьківщина».
Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановні колеги, це, справді, архі-важливе питання Верховна Рада України розглядає сьогодні за відсутності Прем'єр-міністра, за відсутності членів уряду. Це говорить про те, що Верховна Рада, на превеликий жаль, перестає бути центром ухвалення рішень. Ми перетворюємося на статистів.

Шановні колеги, я, наприклад, як і багато хто, хотів би послухати звіт міністра соціальної політики про зроблену роботу. Справді, є що сказати позитивного, але є і багато того, що міністру не вдалося зробити. Можливо, ми почули б про проблеми і причини, чому так сталося. Сам факт неприходу її в парламент говорить, що, мабуть, і звільнення відбулося не зовсім прозоро.

Це вже стає поганою традицією, коли міністри йдуть з посад, не звітуючи, вибачте, у непростий період. Лазебна працювала під час викликів коронавірусу, широкомасштабної війни. Тоді, справді, міністерству, а це десятки тисяч людей, які працюють на місцях, добросовісно виконуючи свої обов'язки, слід сказати спасибі.

І на завершення. Шановні колеги, соціальна політика – це основний напрям, підкреслюю ще раз, після сектору оборони. На ці напрями треба звертати увагу Прем'єр-міністру України, який, мабуть, уже теж збирається у відставку, оскільки сьогодні не прийшов пояснити, чому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, обговорення завершено. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України, частини першої статті 18 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» я ставлю на голосування пропозицію про звільнення Лазебної Марини Володимирівни з посади Міністра соціальної політики України за поданою нею заявою про відставку.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Прошу профільний комітет разом з Апаратом Верховної Ради України оформити постанову за результатами прийнятого нами рішення.

Дякую, колеги, ми завершили кадрове питання.

Переходимо до інших питань порядку денного. Як завжди, у нас є ряд питань, які ми голосуємо без обговорення, тому прошу народних депутатів не розходитися, їх буде декілька.

Шановні колеги, проект Постанови «Про здійснення начальниками Дружківської, Костянтинівської та Слов'янської міських військових адміністрацій Краматорського району Донецької області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 7545](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 310.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Постанови «Про здійснення начальниками Дружківської, Костянтинівської та Слов'янської міських військових адміністрацій Краматорського району Донецької області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 7545](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 313.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання – проект Закону «Про встановлення правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України» ([№ 7550](#)), без обговорення. Ми включаємо до порядку денного та скорочуємо терміни внесення альтернативних законопроектів.

Тому, шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного сесії проект Закону «Про встановлення правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України» ([№ 7550](#)). Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 315.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки внесення альтернативних законопроектів до законопроекту № 7550. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Дякую.

Далі в нас ряд законопроектів щодо ратифікації. Ми домовилися, що перший обговорюємо, всі інші голосуємо без обговорення.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про ратифікацію Угоди про грант Фонду ЕЗР (Проект «Енергоефективність громадських будівель в Україні») між Україною та Європейським інвестиційним банком та Угоди про надання інвестиційного гранту (Проект «Енергоефективність громадських будівель в Україні») між Україною та Європейським інвестиційним банком» ([№ 0156](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення цього законопроекту.

Юрчишин Ярослав Романович, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Прошу передати слово Інні Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інна Романівна Совсун. Будь ласка.

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! Безперечно, таке рішення, яке зараз вноситься, необхідно підтримувати, тому що енергоефективність – це те, що ми задекларували і пообіцяли рухатися саме цим шляхом. Ми приймали закони в цьому парламенті, у тому числі й з приводу енергоефективності. Ми робили в принципі немало для того, щоб енергоефективність як мета державної політики в країні запрацювала.

Але разом з тим є дуже серйозні проблеми на рівні виконавчої влади. Дивіться, завтра, і я впевнена, що весь зал з нетерпінням очікує цього, ми будемо розглядати законопроекти, які передбачають, зокрема, і пошук 8 мільярдів доларів для того, щоб закупити газ, щоб якось пройти наступну зиму. Але водночас ми нічого не робимо для того, щоб зменшити споживання газу. Це ті речі, якими зараз найперше повинен би займатися уряд. Ми могли б зараз

робити кроки, щоб у наступну зиму зайти з трохи меншим запитом на кількість газу, який нам необхідний.

Але що робиться в цьому напрямі? Якщо коротко, то нічого. Я розумію, що в умовах війни багато що дуже складно зробити, але мінімальні кроки, наприклад, переведення на електричне опалення, на теплові насоси, ще щось – це ті речі, які ми можемо зробити вже сьогодні, принаймні в тих регіонах, які меншою мірою зачеплені війною.

Однак, на превеликий жаль, цих речей немає, ми їх не спостерігаємо, натомість ми далі якимось чином намагаємося придумати, як знайти гроші для того, щоб пройти цю зиму, замість того щоб систематично, стратегічно готуватися до зими, у тому числі й зменшуючи споживання.

Тому, колеги, такі угоди – це добре, це прекрасно, але давайте дивитися, яким чином вони виконуються, тому що поки що скорочення споживання в нас не спостерігається. Треба чесно починати говорити нашим виборцям, що наступна зима буде дуже складною і, на превеликий жаль, навіть дана угода їм у цьому не допоможе.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Павленку Ростиславу Миколайовичу фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванно Орестівно, будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! «Європейська солідарність», очевидно, підтримуватиме цей законопроект про ратифікацію. Ми сподіваємося, що гроші на енергоефективність громадських будівель будуть швидко й результативно використані. Це, дійсно, той підхід, який ми мали б застосовувати зараз максимально по всій країні як для раннього відновлення, так і в перспективі для відновлення тих будівель, які були пошкоджені російською терористичною державою.

Разом з тим, дійсно, нам на сьогодні не вистачає ефективної загальнодержавної політики, яка сприяла б зменшенню використання енергоресурсів українським суспільством. Не тому зменшенню, яке принесено атаками Росії на наші підприємства, на наші будівлі, а тому зменшенню, яке пропагувалося б і реалізовувалося б завдяки підходам уряду, завдяки продуманій політиці і завдяки рішенням, які могли б ухвалюватися в цьому залі.

Тому я долучаюся до тих, хто звертається до уряду з тим, щоб вийти з пропозиціями і негайно реалізовувати максимальне енергозбереження на всій території України для того, щоб ми менш болісно могли пройти наступний опалювальний сезон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Юрійович Кучеренко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановні друзі, шановні колеги! Скільки тих грантоїдів заробили грошей, накупили собі квартир, котеджів при освоєнні грантів на енергоефективність, при проведенні десятків і сотень абсолютно пустих конференцій, «круглих столів», інших заходів, волаючи і закликаючи до енергоефективності! Постає питання, чого ж вона не рухається з місця? Скільки можна займатися фарисейством і в суботу на засіданні комітету голосувати за виділення з бюджету 264 мільярдів гривень НАК «Нафтогаз України» і водночас виділяти нуль на енергоефективність у нашому бюджеті?

Тому це фарисейство ми не дозволимо вам і далі юзати, малошановні грантоїди.

А тепер по суті. Свого часу, у 2009 році, було прийнято державну програму реформування житлово-комунального господарства, було виділено кошти – 25 мільярдів гривень, на той час це 5 мільярдів доларів. Саме через державну програму можна і треба було реалізувати цей потужний процес, бо будь-яка реформа робиться не завдяки пустим гаслам і «круглим столам», а завдяки двом простим речам: «кнут и пряник». «Кнут» – це нарешті має запрацювати інспекція, енергетичний поліцейський під назвою «Держенергонагляд» і система приписів, система штрафів за непідготовку енергоефективності. А «пряник» – це, дійсно, державні гроші, державні програми і, безумовно, гроші грантів, які ми підтримуємо в даному голосуванні. Але ніякого прориву ці 5 мільйонів не зроблять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний пане Голово, шановні колеги, просте питання. Треба подякувати Європейському інвестиційному банку за ініціативу з надання гранту. Безумовно, будемо сподіватися, що держава проконтролює ефективно використання цих коштів на енергозбереження.

Закликаю якомога швидше ратифікувати відповідну угоду.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович. Будь ласка.

Шановні колеги, після цього виступу переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний Голово, шановні народні депутати! Однозначно, що, завдячуючи Збройним Силам України, ми щодня на крок ближче до перемоги. А після перемоги кожному з вас, кожному українцю потрібно буде зробити крок для відбудови і розбудови нашої прекрасної, чарівної, цілісної держави Україна.

Тож ратифікацію цієї угоди однозначно потрібно підтримувати, потрібно проводити термомодернізацію будівель, особливо багатоквартирних будинків. Це буде як економія енергоносія, який важко дістати і який буде дорого коштувати, так і покращення умов життя наших українців, наближення їх до європейських стандартів.

Тому закликаю зал...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішення. Прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про ратифікацію Угоди про грант Фонду Е5Р (Проект «Енергоефективність громадських будівель в Україні») між Україною та Європейським інвестиційним банком та Угоди про надання інвестиційного гранту (Проект «Енергоефективність громадських будівель в Україні») між Україною та Європейським інвестиційним банком» ([№ 0156](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 323.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про ратифікацію Угоди про грант Фонду Е5Р (Проект «Енергоефективність громадських будівель в Україні») між Україною та Європейським інвестиційним банком та Угоди про надання інвестиційного гранту (Проект «Енергоефективність громадських будівель в Україні») між Україною та Європейським інвестиційним банком» ([№ 0156](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, далі ми домовилися, що всі інші питання щодо ратифікації голосуємо без обговорення. Прошу не розходитися.

Тому я одразу ставлю пропозицію... Друзі, ми будемо голосувати за основу, а потім у цілому всі питання щодо ратифікації чи можемо одразу за основу... (*Шум у залі*).

У цілому голосуємо, так? (*Шум у залі*). Дякую.

Тож я одразу ставлю на голосування пропозицію прийняти проект за основу і в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Королівством Бельгія про здійснення оплачуваної діяльності деякими членами сімей співробітників дипломатичних представництв та консульських установ» ([№ 0137](#)) за основу і в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 323.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Литовською Республікою про внесення змін і доповнень до Договору між Україною та Литовською Республікою про соціальне забезпечення» ([№ 0139](#)) за основу і в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Наступне питання – проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Королівством Нідерланди про оплачувану діяльність членів сімей дипломатичного та іншого персоналу дипломатичних представництв та/або консульських установ» ([№ 0153](#)).

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Королівством Нідерланди про оплачувану діяльність членів сімей дипломатичного та іншого персоналу дипломатичних представництв та/або консульських установ» ([№ 0153](#)) за основу і в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 324.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Закону «Про вихід з Угоди про співробітництво та взаємодопомогу в митних справах від 15 квітня 1994 року» ([№ 0105](#)).

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про вихід з Угоди про співробітництво та взаємодопомогу в митних справах від 15 квітня 1994 року» (№ 0105) за основу і в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 327.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про ратифікацію Поправки та Другої поправки до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє природне середовище у транскордонному контексті» ([№ 0154](#)).

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про ратифікацію Поправки та Другої поправки до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє природне середовище у транскордонному контексті» (№ 0154) за основу і в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 323.

Рішення прийнято.

Ідемо далі, колеги. Наступне питання теж голосуємо без обговорення. Ідеться про включення до порядку денного та прийняття рішення. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення контролю за відпуском лікарських засобів» ([№ 7444](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 302.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення контролю за відпуском лікарських засобів» (№ 7444) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 296.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 7444. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Ідемо далі. Наступне питання теж голосуємо без обговорення. Це проект Постанови «Про перейменування Володимир-Волинського району Волинської області» ([№ 7509](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити проект до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Постанови «Про перейменування Володимир-Волинського району Волинської області» ([№ 7509](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 327.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо покращення управління у сфері електронних комунікацій» ([№ 7486](#)). Його теж домовилися голосувати без обговорення.

Але спочатку прошу включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо покращення управління у сфері електронних комунікацій» ([№ 7486](#)) за основу з врахуванням пропозицій комітету. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 310.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо покращення управління у сфері електронних комунікацій» ([№ 7486](#)). Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Ідемо далі. Наступне питання, теж голосуємо без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення умов для розвитку та відновлення електронних комунікаційних мереж» ([№ 7487](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 316.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення умов для розвитку та відновлення електронних комунікаційних мереж» ([№ 7487](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 314.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 7487. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Ідемо далі. Наступне питання – теж без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації науковим, науково-педагогічним та педагогічним працівникам» ([№ 7352](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 323.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації науковим, науково-педагогічним та педагогічним працівникам» ([№ 7352](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 318.

Рішення прийнято.

І завершальне голосування. Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 7352. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Дякую.

Ідемо далі. Наступне питання розглядаємо з обговоренням. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про географічні назви» щодо деколонізації топонімії та впорядкування використання географічних назв у населених пунктах України» ([№ 7253](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії.

«За» – 315.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я прошу записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення особливостей деколонізації топонімії.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Прошу передати слово Володимиру В'ятровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Війна, яку Україна веде проти російських загарбників, – передусім війна за ідентичність, за наше право не лише вижити, а й залишитися собою.

Після Революції Гідності ми зробили великий крок на шляху до звільнення публічного простору, очистивши країну від символів комуністичного минулого. Але комунізм – це лише один із різновидів російського імперіалізму, який продовжує загрожувати Україні. Час зробити наступний крок і здійснити дерусифікацію та деколонізацію нашого публічного простору. Цей процес уже почався знизу і вже розгортається по всій країні, час надати йому законодавчу основу.

Законопроект [№ 7253](#) пропонується насправді лише заборонити на майбутнє присвоювати назви, що пропагують Росію. Але взявши його за основу, ми можемо до другого читання напрацювати справді комплексний проект закону, що й пропонує профільний комітет. Ми підтримуємо позицію комітету і закликаємо прийняти його в першому читанні.

Але треба розуміти, що деколонізація – це не лише про назви. Місяць на підписі у Президента лежить законопроект [№ 7459](#) про звільнення України від російської видавничої продукції. Чому порушується Конституція України, яка дає на підписання Президенту 15 діб і відповідно до якої Президент уже не має

права ветовати закон і все одно зобов'язаний його підписати? Зволікання вигідне лише російським лобістам, і я сподіваюся, Президент з'ясує, хто в його оточенні є російським лобістом у час, коли Україна веде війну проти Росії.

Сподіваюся, Глава держави почує нас, 306 депутатів, і почує висновок уряду, звернення провідних українських видавців, письменників і тисяч українців, які закликали його виконати свій конституційний обов'язок і підписати цей важливий закон.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Шановні колеги, надзвичайно на часі ініціатива. Підтримуємо голосування в першому читанні. До другого читання будемо пропонувати розширити, щоб такий закон стосувався не лише використання в нових назвах аналогії чи посилань до країни-агресора та її символів, а так само щоб таке посилення ставало підставою до перейменування існуючих назв. Дуже правильно: декомунізація, дерусифікація, дерашизація мають активно використовуватися. Тому закликаємо підтримати і скоротити терміни подання поправок, щоб це питання оперативно можна було розглянути в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування. Переходимо до прийняття рішення.

Зараз народні депутати займуть свої місця. Дуже прикро не набрати за таку хорошу ініціативу 226 голосів, тому давайте почекаємо секунду, бо в депутатів невідкладні справи за межами робочого місця. Вони сперечаються в батлах про географічні назви, деколонізацію топонімів. У кулуарах точаться великі дискусії про топонімію.

Шановні колеги, готові до голосування?

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про географічні назви» щодо деколонізації топонімії та впорядкування використання географічних назв у населених пунктах України» ([№ 7253](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 7253.

Прошу народних депутатів голосувати. Прошу підтримати, нам треба якнайшвидше прийняти цей законопроект.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Дуже дякую всім.

Шановні колеги, ідемо далі. Наступне питання – також з обговоренням. Це проект Закону «Про внесення змін до статті 16³ Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо окремих питань призначення і виплати одноразової грошової допомоги» ([№ 7415](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

А чого ж ви плескаєте? Тут треба 150 голосів. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Ар'єв Володимир Ігорович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме законопроект [№ 7514](#) у першому читанні з його доопрацюванням до другого, зокрема в частині узгодження термінів здійснення виплат і розширення кола осіб, яким мають бути надані ці виплати, на бійців територіальної оборони.

Але, користуючись нагодою, у контексті цього і наступних кількох законопроектів, пов'язаних з військовослужбовцями, хочу порушити кілька питань, які потребують нашої швидкої реакції і системного вирішення.

Перший момент. Усі ці законопроекти, які зараз будуть голосуватися, потрібні, спрямовані на розв'язання проблем, але всі вони дуже точкові. Мені здається, що у сфері безпеки і оборони з питанням соціального забезпечення військовослужбовців ми маємо працювати комплексно і розробляти системні зміни, створюючи нормальну реальність, а не латаючи точково дірки.

Другий важливий момент. Є купа проблем, які вже зараз порушують військовослужбовці, щодо розширення кола осіб, які можуть отримати виплати у випадку загибелі військовослужбовця, надходять звернення щодо невиплати заробітних плат. Але так само ми маємо зараз критичну ситуацію з майбутнім забезпеченням зимовою формою, номенклатура якої становить 25 позицій, а кількість, яка зараз відшивається, критично мала, на митниці по три тижні розмитнюють тканину, а документи в Міністерстві оборони по кілька тижнів не підписуються.

Ще одне питання – відновлення роботи військово-промислового комплексу, що важливо не лише для безпеки і оборони Української держави, а й для перезапуску української економіки. Я знаю, що у владних кабінетах бояться говорити про відновлення його роботи, але ми маємо шукати можливості для забезпечення нашої держави.

Ну, і найголовніше, у найвищих владних кабінетах не має бути зрадників, яких підозрюють спецслужби наших вагомих партнерів. Тому крапка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Прошу передати слово Ярославу, але Железняку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав, але Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Пане Голово, ви, звичайно, лихо зробили: ми три роки розповідали, що треба 226 голосів, а ви здали секрет, що достатньо 150 голосів.

Щодо законопроекту. Звичайно, ми його підтримуємо, адже ним пропонується виплачувати, згідно, до речі, з рішенням Конституційного Суду, більшу одноразову допомогу, якщо встановлено вищу групу інвалідності військовозобов'язаним і відповідно резервістам. Тому голосуємо, думаю, що тут довге обговорення не потрібне.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у нас буде ще два виступи. Я прошу запросити народних депутатів до залу, поки триватимуть ці два виступи.

Слово надається народному депутату Стріхарському Андрію Петровичу, а потім Михайло Михайлович Цимбалюк, і переходимо до прийняття рішення.

Андрій Петрович Стріхарський, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 196, Черкаська область, політична партія «Слуга народу»). Всім добрий день! Прошу передати слово народному депутату України Анастасії Ляшенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анастасія Ляшенко. Будь ласка.

ЛЯШЕНКО А.О., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 148, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Цей проект закону спрямований на те, щоб встановити додаткові гарантії соціального захисту для наших військових, окрім цього, привести положення Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» у відповідність із рішенням Конституційного Суду України.

Про що йдеться? Чинним законодавством передбачено можливість виплати одноразової грошової допомоги у разі інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовцям, військовозобов'язаним або ж резервістам. Передбачалося також, що її розмір може бути переглянутий і підвищений, якщо протягом двох років з моменту встановлення особі інвалідності чи визнання ступеня втрати працездатності під час повторного огляду їй буде встановлено вищу групу інвалідності або більший відсоток втрати працездатності. Однак якщо особі групу інвалідності змінили, наприклад, з III групи на II групу через два роки і один місяць, то вона вже не мала права отримати допомогу у збільшеному розмірі.

Такі положення щодо лише дворічного строку на перегляд розміру раніше призначеної допомоги КСУ визнав неконституційними, оскільки вони не відповідають нормам основного закону щодо соціального захисту військовослужбовців. Окрім цього, суд також зазначив, що немає науково вивірених знань та досвіду роботи закладів охорони здоров'я, які засвідчили б на користь того, що погіршення стану здоров'я військовослужбовців не може настати після спливу дворічного строку. Саме тому законопроектом пропонується передбачити, що розмір раніше призначеної одноразової грошової допомоги може будь-коли бути переглянутий і підвищений, якщо під час нового огляду військовослужбовців буде встановлена вища група інвалідності або більший відсоток втрати працездатності і за умови, що причиною погіршення стану здоров'я було поранення, отримане під час виконання обов'язків військової служби.

Неможливо і несправедливо встановити однаковий для всіх строк, протягом якого може погіршитися стан здоров'я, оскільки кожний випадок індивідуальний і віддалені наслідки хвороби в кожного проявляються...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Анастасіє Олексіївно.

Михайло Михайлович Цимбалюк, і після цього переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово, шановні народні депутати, я насамперед хочу подякувати авторці цього законопроекту, бо це слухна ініціатива, яка, справді, спрямована на виконання рішення Конституційного Суду від 6 квітня 2022 року і встановлює соціальну справедливість для тих людей, які втратили здоров'я, боронячи нашу державу. Ухвалення цього законопроекту дасть можливість сотням осіб, які втратили здоров'я, отримати повноцінну грошову компенсацію.

Фракція «Батьківщина» підтримує таку ініціативу і голосуватиме за.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Я прошу народних депутатів зайняти свої місця, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти за основу проект Закону «Про внесення змін до статті 16³ Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо окремих питань призначення і виплати одноразової грошової допомоги» ([№ 7415](#)).

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання проекту № 7415. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Далі два законопроекти – без обговорення, голосуємо одразу, прошу не розходитися. Це проект Закону «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо системи переходу від військової кар'єри до цивільного життя» ([№ 7412](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо системи переходу від військової кар'єри до цивільного життя» (№ 7412) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

Десь один голос подівся.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 7412. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Ідемо далі, шановні колеги. Наступне питання – без обговорення, тому одразу голосуємо. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо рівних можливостей матері і батька, які є військовослужбовцями, на догляд за дитиною в особливий період» ([№ 7464](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти за основу законопроект № 7464. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 301.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 7464. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Ідемо далі. Наступне питання – теж без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо розширення переліку осіб, які не підлягають призову під час мобілізації» ([№ 7481](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 303.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо розширення переліку осіб, які не підлягають призову під час мобілізації» (№ 7481) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо розширення переліку осіб, які не підлягають призову під час мобілізації» (№ 7481). Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступне питання – з коротким обговоренням, будь ласка, не розходьтесь. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей здійснення окремих повноважень Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення в умовах воєнного стану» ([№ 7345](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Будь ласка, колеги, запишіться на виступи: два – за, два – проти, обговоримо це питання і приймемо рішення.

Шановні колеги, просто може небагато людей записатися, і ми повернемося не через 8 хвилин, а через 3 хвилини, тому розраховуйте свій час.

Слово надається народному депутату України Кубіву Степану Івановичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка, Степане Івановичу.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, прошу передати слово Княжицькому Миколі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Знаєте, колеги, ми довго працювали над цим законопроектом у нашому комітеті. Тут є деякі позитивні моменти, зокрема пропонується унормувати ситуацію, в якій опинилася Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення через воєнний стан, те, як вони проводять засідання, не завжди є змога зібратися. Разом з тим у законопроекті є ціла низка недоліків. Наприклад, під час дії воєнного стану Національна рада вправі через повторне порушення певних статей закону надсилати інформацію до військового командування. Але проблема в тому, що не сказано, що саме з цією інформацією має робити військове командування: закривати телерадіоканали, не закривати, як на них реагувати, які їхні повноваження – усього цього в законопроекті, на жаль, немає. Викликає питання право Національної ради приймати нормативно-правові акти щодо процедури ліцензування без обов'язкової в таких випадках реєстрації в Міністерстві юстиції.

Є ціла низка інших питань до цього законопроекту, в якому, як я вже казав, є і позитивні норми. Але знаєте, у чому проблема? Від нас Європейський Союз зараз вимагає прийняти проект Закону «Про медіа», і він непогано виписаний, але для тих країн, де такі органи, як регулятор, є абсолютно незалежними. Тоді можна регулятору давати право закривати сайти, контролювати контент. Це потрібно робити, особливо зараз, коли ми бачимо, що відбувається військова агресія і як багато робить російська пропаганда, щоб завадити нашій країні. Але разом з тим, коли Національна рада керується в ручному режимі, коли в нас закривають телевізійні канали, відмикають від цифрового ефіру три канали, Національна рада до цього не причетна. Ми дякуємо їм, але вони мовчать, тому що вони керовані.

У зв'язку з тим кожен такий законопроект, на жаль, ставить під питання існування свободи слова в нашій країні, а це важливо для нашого членства в Європейському Союзі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Санченку Олександровичу Володимировичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

Микито Руслановичу, будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Я насамперед хочу подякувати представникам усіх фракцій і груп, які входять

до нашого комітету і спільно працювали над цим законопроектом. Вибачте, що через певний брак часу не вдалося його виписати так, щоб можна було б прийняти одразу за основу і в цілому. Але в нас є порозуміння з усіма фракціями і групами, які висловили бажання, що до другого читання будуть подані поправки, і вони вже фактично напрацьовані. Так що закон буде хороший і не створюватиме ніяких загроз для свободи слова, не створюватиме ніяких проблем для роботи медіа. Зупинюся буквально на двох-трьох головних рисах цього законопроекту.

Перше. Зараз у нас, на жаль, є ситуація, що певні наші медіа на тимчасово окупованих територіях захоплені й окупанти ведуть там мовлення, прикриваючись відомими брендами, відомими назвами. Ми, звичайно, не можемо з цим практично поки що нічого зробити, але маємо хоча б послати сигнал, призупинити дію ліцензій. Такої можливості у Національної ради не було.

Друге. У нас зараз складна ситуація на ринку, багато мовників не можуть своєчасно сплатити ліцензійні збори. Ми даємо Національній раді таку можливість.

Одним словом, колеги, щоб не забирати у вас багато часу, це проект закону, який, до речі, позитивно оцінений громадянським суспільством, експертами з нього, тому що певні процедури стають більш зрозумілими і прозорими, спрощується спілкування медійників з регулятором. Прошу його підтримати в першому читанні і до другого будемо мати проект справжнього, хорошого, дієвого закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Іванович Шуфрич, група «Платформа за життя та мир».

Шановні колеги, перед тим, як Нестор Іванович почне говорити, я прошу запросити народних депутатів до залу, тому що після цього переходимо до прийняття рішення.

Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний пане Голово. Я щиро радий, що врешті-решт наші колеги з окремих фракцій почали вболівати за свободу слова в Україні, але, на жаль, це питання порушується лише тоді, коли це стосується когось конкретного, а не в цілому принципу свободи слова в нашій країні.

Однак давайте будемо щирі й відверті один з одним: у країні триває війна, є практика 1914 року, Першої світової війни, Другої світової війни, коли всі розуміли, що інформаційна політика підпорядковується загальній військовій стратегії. Пропаганда, контрпропаганда, інформація, дезінформація – все має служити одній меті – перемозі у війні. Тому ми маємо сьогодні розуміти всю нашу відповідальність, приймаючи дуже складні закони, які, підкреслюю, мають право діяти виключно під час воєнного стану. Після завершення його дії ті норми, які зараз будуть підтримані, мають бути нівельовані.

Тож сподіваюся, що ті недоречності, ті сумніви, які є в цьому законопроекті, будуть доопрацьовані під час підготовки до другого читання, але в цілому такий закон має бути прийнятий з розумінням, що інформаційна політика є складовою загальної стратегії перемоги у війні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішення. Я прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей здійснення окремих повноважень Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення в умовах воєнного стану» ([№ 7345](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей здійснення окремих повноважень Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення в умовах воєнного стану» ([№ 7345](#)).

Готові народні депутати голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Наступне питання ми домовилися голосувати без обговорення, тому прошу не розходитися. Це проект Закону «Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів» ([№ 6477](#)).

Ставлю відразу на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів» ([№ 6477](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 296.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 6477. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Переходимо до наступного питання, яке розглянемо з обговоренням. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» щодо забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері активної протидії агресії у кіберпросторі» ([№ 7510](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

Стоп! Зупиніть! Він до порядку денного включений, так? Все, тоді я перепрошую.

Голосуємо за розгляд за скороченою процедурою проекту закону № 7510.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Немає потреби обговорювати? (*Шум у залі*). А, ви хочете широко обговорити, так?

Тоді я запрошую до слова від комітету голову Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександра Михайловича Завітневича. Після того будуть виступи: два – за, два – проти, і переходимо до прийняття рішення.

Олександр Михайловичу, вас хочуть бачити і чути. Це приємно. Будь ласка.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, колеги! На виконання доручення Голови Верховної Ради України від 1 липня 2022 року Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 15 липня 2022 року розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» щодо забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері активної протидії агресії у кіберпросторі» (№ 7510).

Як зазначається у пояснювальній записці до проекту, його метою є забезпечення належного виконання завдань щодо активної протидії агресії у кіберпросторі.

У зв'язку з цим проектом вносяться зміни до деяких статей Закону «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України», якими пропонується розширити повноваження служби в частині формування і реалізації державної політики у сфері активної протидії агресії у кіберпросторі, а також передбачити завдання щодо забезпечення функціонування системи активної протидії агресії у кіберпросторі.

Визначення на законодавчому рівні державного органу, відповідального за виконання повноважень щодо формування та реалізації державної політики у сфері активної протидії агресії у кіберпросторі, створить засади для належного забезпечення активної протидії агресії у кіберпросторі.

За результатами обговорення проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» щодо забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері активної протидії агресії у кіберпросторі» (№ 7510) комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду законопроекту у першому читанні прийняти його за основу, доручивши комітету доопрацювати зазначений законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до обговорення. На виступи записалися три представники фракцій і груп, тому голосуватимемо орієнтовно через 5-6 хвилин. Прошу запросити народних депутатів до залу.

Іванна Орестівна Климбуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Прошу передати слово Володимир Ар'єву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Кібербезпека – це питання, яким краще займатися пізніше, ніж ніколи. І те, що ми сьогодні розглядаємо проект закону про призначення відповідального за кібербезпеку, за захист від кібератак, – це дуже важливий момент. Тепер ми нарешті будемо знати, який орган влади цим займатиметься. Сподіваюся, Держспецзв'язку з цим впорається.

Але в нас у плані електронних, так би мовити, цифрових небезпек є ще одна, на якій я хотів би наголосити і яка вже майже два місяці залишається просто в повітрі, ніхто на неї не те, що не звертає уваги, не дає ходу. Це питання відмивання коштів, у тому числі російськими банками, в обхід санкцій через криптовалютні обмінники. У мене зафіксовано уже понад 150 таких криптовалютних обмінників у різних країнах світу і з них навіть три в Україні. Я пропонував кілька разів і СБУ, і РНБО, щоб ми нарешті внесли питання щодо цих обмінників і запровадили санкції проти них. СБУ навіть якусь криптовалютну обмінку зловила в Україні, але зовсім не з того списку, а ці не чіпають. У мене питання: чому?

Ось зараз я намагаюся просунути це питання через Мінцифри. Ніби є вже погодження, але ми просто елементарно втрачаємо час. А зараз це не лише питання кібербезпеки, а в тому числі того, що через віртуальні активи Російська Федерація, використовуючи таку «сіру» прогалину в законодавстві, відмиває кошти й отримує все те, що заборонено санкціями.

Тому я закликаю: давайте діяти також і в тому напрямі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Штепі Сергію Сергійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ШТЕПА С.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Федієнку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федієнко Олександр.

ФЕДІЄНКО О.П., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Питання кібербезпеки частково врегульовано в нашій країні. Дуже шкода, що деякі колеги не знають, що питаннями захисту державної інформаційної інфраструктури, державної критичної інфраструктури займаються саме Держспецзв'язку і Служба безпеки України.

Але трохи інше питання закладено в цьому законопроекті. У нас уже є окуповані території, і там залишилися державні інформаційні ресурси, до яких ми не маємо фізичного доступу. Це ті ресурси, які, на жаль, ворог використовує для того, щоб здійснювати відповідні кібератаки вже на нашій території. Такий закон нам потрібен саме для того, щоб Державна служба спеціального зв'язку отримала відповідний функціонал для того, щоб дистанційно, умовно кажучи, впливати на інформаційну інфраструктуру, на критичну інфраструктуру, що залишилися на окупованій території. Для того щоб нам впливати на ці інфраструктури, потрібен такий закон, і Держспецзв'язку має всі відповідні технічні можливості, кадрове забезпечення, щоб у подальшому все-таки виконувати цей функціонал.

Тому я звертаюся до вас, шановні колеги, і дуже прошу підтримати цей важливий законопроект, який саме зараз нам вкрай потрібен, бо війна відбувається не лише в окопах, а й у кіберпросторі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошую до слова Нестора Івановича Шуфрича, і після цього переходимо до прийняття рішення.

Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний пане Голово. Шановні колеги, можна багато сперечатися, коли треба було приймати такий закон, але ми маємо можливість його прийняти прямо зараз, до чого закликаю своїх колег народних депутатів.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту і переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» щодо забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері активної протидії агресії у кіберпросторі» ([№ 7510](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 7510. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Ідемо далі. Наступне питання – без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо приведення окремих його положень у відповідність до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» ([№ 7449](#)).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію включити законопроект № 7449 до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо приведення окремих його положень у відповідність до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» (№ 7449) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо приведення окремих його положень у відповідність до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» (№ 7449) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 302.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому. Дякую, колеги.

Ідемо далі. Наступне питання – з обговоренням. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» щодо підприємств водопровідно-каналізаційного господарства» ([№ 6060](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається Бондарю Михайлу Леонтійовичу, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Передайте, будь ласка, слово Степану Кубіву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів.

КУБІВ С.І. Шановний пане Голово, шановні колеги, хочу сказати, що «Європейська солідарність» підтримує пропозицію профільного комітету щодо підтримки даного законопроекту, в якому передбачено передачу безоплатно з державної в комунальну власність цілісних майнових комплексів підприємств водопровідно-каналізаційного господарства. Але можна це було зробити і набагато швидше.

Разом з тим через війну з рашистами і знищення нашої державності постають нові виклики щодо опалювального сезону, який у цьому році буде складним, розбалансованим, оскільки проживання українців по регіонах на сьогодні не є повністю передбачуваним з точки зору кількості, багато людей без житла повертаються з-за кордону, і, головне, ми повинні забезпечити безперебійну подачу тепла. Запуск не може бути проведений централізовано і нереально всюди відновити теплопостачання і водовідведення.

Ми повинні сьогодні запитати у влади щодо проведення тестових запусків. Ми повинні моделювати котельні, генератори очищення води з технічного боку й оцінити ризики, які системи зношені й втрачені, зокрема у знищених містах на сході України. Має щоденно функціонувати система відповідних органів і штабів щодо оцінки ризиків у кожному регіоні та операційна програма дій щодо забезпечення опалювального сезону. Ми повинні запитати у Кабінету Міністрів щодо реальних запасів, що є на енергоринку, які проблеми і які рішення є на сьогодні щодо електричної енергії, вугілля і газу для забезпечення опалювального сезону. Яка цінова і тарифна політика, хто працює за пільгами...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наливайченко. Я так розумію, ви передаєте слово Євтушку Сергію Миколайовичу, так? Будь ласка, Сергію Миколайовичу.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Я жодним чином не хочу применшити вагу законотворців, які розробили проект цього нормативно-правового акта, але водночас хотів би сказати, що мова йде про об'єкти державної форми власності, тому зараз у ложі уряду мали б бути представники уряду, Мінрегіонбуду, які відповідають за житлове комунальне господарство в країні. Дуже хотілося б запитати у них, в якому стані ті підприємства і суб'єкти господарювання, адже просто взяти і передати їх до комунальних установ, до місцевого самоврядування – це абсолютно нічого не вирішить. Причина дуже проста: ми маємо розуміти, скільки боргів є в цих підприємств, чи готовий уряд зараз через певну програму чітко надати фінансування, провести ремонти і таке інше, що дасть можливість нормально, безперервно працювати як підприємствам водовідведення, так і водопостачання.

Я з власного управлінського досвіду можу зрозуміти, що за певної оптимізації таких підприємств водопостачання і водовідведення, можливо, десь якась економія з'явиться, але чи вирішить це питання в цілому, комплексно? Очевидно, що ні.

Ми також хотіли б запитати у представників органів місцевого самоврядування, куди законодавці намагаються передати ці суб'єкти господарювання? Є Асоціація міст України, їхня думка зараз мала б бути домінуючою, готові вони брати на свій баланс і утримувати дані підприємства чи ні.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме в першому читанні, далі будемо вносити поправки щодо і санітарних меж, і санітарних зон, адже це земля.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

Шановні колеги, я прошу запросити народних депутатів до залу, після цього виступу ми приймаємо рішення щодо цього законопроекту.

Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний пане Голово. Прошу передати слово народному депутату Колтуновичу Олександрю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний пане Голово, шановні колеги, шановні виборці! Наша група вважає, що в період воєнного стану передавати цілісні майнові комплекси підприємств водопровідно-каналізаційного господарства не дуже доречно.

Питання, які порушувалися під час обговорення проекту закону, щодо актуалізації фінансової спроможності тощо вирішуються в зовсім інший спосіб. Якщо ми говоримо про модернізацію підсистеми водопровідно-каналізаційного господарства, то це насамперед передбачає відповідну ресурсну базу для того, щоб ми передали на місцеві бюджети, щоб вони могли реалізувати відповідні проекти щодо модернізації і заміни цих систем. Це перше.

Друге. Якщо ми вже говоримо про передачу, то також маємо розуміти, на яких умовах і куди воно зайде. Ми не бачимо цього фінансово-економічного обґрунтування. Я спеціально відкрив пояснювальну записку до даного проекту закону. Там немає жодних показників, лише є поправка щодо того, що це жодним чином не впливатиме на державний та місцеві бюджети.

Я з цим не погоджуюся, тому що коли ми передаємо будь-яку інфраструктуру в досить зношеному стані, а я думаю, ніхто з вас не буде заперечувати, що стан водопровідно-каналізаційного господарства в країні в надзвичайно зношеному стані і рівень зношеності в окремих випадках перевищує 80 відсотків по країні і в окремих регіонах. Думаю, що з цієї точки зору якраз фінансово-економічне обґрунтування має бути фундаментальним при передачі таких майнових комплексів.

Тому ми утримаємося під час цього голосування. Я також прошу не скорочувати строків подачі поправок, якщо ви проголосуєте за основу, щоб ми могли подати відповідні пропозиції з відповідними змінами фінансових показників.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу. Єдине, що скорочувати чи не скорочувати строки, вирішує зал, ви ж це розумієте.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» щодо підприємств водопровідно-каналізаційного господарства» ([№ 6060](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 6060. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Ідемо далі, шановні колеги. Наступне питання – без обговорення, не виходьте із залу. Це проект Закону «Про внесення зміни до пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» щодо виконання рішень про стягнення з фізичної особи заборгованості за житлово-комунальні послуги у період дії воєнного стану» ([№ 7531](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 287.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення зміни до пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» щодо виконання рішень про стягнення з фізичної особи заборгованості за житлово-комунальні послуги у період дії воєнного стану» ([№ 7531](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 287.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 7531. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Далі в нас два останні на сьогодні законопроекти, але це друге читання і будуть ставитися на голосування поправки. Прошу народних депутатів не розходитися.

Чи ми можемо одразу переходити до прийняття рішення? (*Шум у залі*).

Михайле Михайловичу, у вас багато поправок? Можемо замінити на виступ чи ви будете наполягати ставити на голосування? (*Шум у залі*).

Це проект Закону «Про кредитні спілки» ([№ 5125](#)), ми ж ідемо за порядком денним.

Михайле Михайловичу, вам потрібно 2 хвилини, так? Ви просите 3 хвилини.

Михайлу Михайловичу Цимбалюку надається 3 хвилини, і переходимо до голосування. Я прошу народних депутатів не розходитися.

Будь ласка, Михайле Михайловичу, 3 хвилини.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. «Батьківщина». Шановні колеги, дуже прикро, що цей законопроект знову потрапив у сесійний зал, хоча ми пам'ятаємо, скільки дискусій було щодо кредитних спілок до лютого, до широкомасштабної війни. Тисячі людей залишилися незахищеними, які раніше мали стосунок до кредитних спілок. На цьому ринку зараз їх усього лише декілька десятків.

Ми вважали, що до повторного другого читання законопроект буде більш досконалий, але, на жаль, не так сталося, як гадалося. Хочу висловити тільки суттєві зауваження, які залишилися також до другого читання.

Законопроект передбачає надати регулятору (а за проектом це вже Національний банк України) суттєві дискреційні повноваження щодо регулювання питань, пов'язаних з функціонуванням учасників банківського ринку. Зокрема, йдеться про встановлення регулятором додаткової інформації, документів та пояснень при видачі ліцензій кредитній спілці (це частина третя статті 10). Яке це спрощення ведення бізнесу? Ідеться також про встановлення регулятором вимог до кредитної спілки, обов'язкових для дотримання протягом усього часу діяльності (частина п'ята статті 10); вимог щодо діяльності відокремленого підрозділу кредитної спілки (частина п'ята статті 13), невиконання яких є підставою для припинення регулятором його діяльності; вимог до системи управління кредитних спілок (частина третя статті 17); вимог до системи внутрішнього контролю (частина друга статті 25); вимог до змісту та форми плану відновлення (частина четверта статті 49).

Таким чином, такий закон у разі його ухвалення взагалі знищить навіть ті кредитні спілки, які на сьогодні ще існують.

Я хотів би зауважити авторам, головуючому, щоб усе-таки звернули увагу на те, на що вказує Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України. А воно вказує дуже серйозно, що цим законопроектом регулятор (а це вже Національний банк України) наділяється достатніми повноваженнями для повного переведення ринку в так зване ручне керування. Ніякої самостійності кредитним спілкам не надається. Більше того, такий закон не захищатиме тих людей, які до сьогодні не можуть отримати свої кошти.

«Батьківщина» не голосуватиме за такий законопроект у другому читанні.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дуже дякую за конструктивне обговорення. Переходимо до прийняття рішення. Ніхто більше не наполягатиме на голосуванні поправок ані для врахування, ані для підтвердження? Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про кредитні спілки» ([№ 5125](#)) у повторному другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові до голосування? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ми можемо ще один раз направити проект на повторне друге читання. Якщо він злетить вдруге – все, я перепрошую, він...

Тому я все-таки прошу підтримати пропозицію направити проект Закону «Про кредитні спілки» ([№ 5125](#)) на повторне друге читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

А якби менше депутати бігали, могли б і прийняти. Правда, друзі? Якесь така логіка має в нас вибудовуватися.

Просто чесно, інколи, ну, не вистачає злості – втратити чотири голоси.

Ідемо далі. Завершальне на сьогодні питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання деяких нестандартних форм зайнятості» ([№ 5161](#)).

Михайле Михайловичу, наскільки розумію, у вас три поправки? Вам потрібно 3 хвилини, так?

Через 3 хвилини ми голосуємо. Всім, хто направляється не в бік свого робочого місця, зрозуміло?

Будь ласка, Михайле Михайловичу, 3 хвилини.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановні колеги, я хотів би, щоб усе-таки з цих 3 хвилин ви хоча б хвилину послухали, бо насправді законопроект вартує того. Цим законопроектом вводиться нова особлива форма трудового договору – трудовий договір з нефіксованим робочим часом. Роботодавець наділяється особливими повноваженнями не забезпечувати роботою найманого працівника. Трудові договори з нефіксованим робочим часом впроваджуються як альтернатива договорам цивільно-правового характеру. Працівник зможе поєднувати легальну роботу в кількох роботодавців і при цьому матиме базові соціальні гарантії.

Я хотів би сказати, що робочою групою було проведено роботу, але не вдалося досягти результату, щоб законопроект до другого читання був усе-таки збалансованим.

Основні негативні положення, які не дають можливості і морального права голосувати за цей законопроект.

Перше. Роботодавець не повинен забезпечувати працівника роботою.

Друге. Якщо за місяць потреби у залучені працівника не було, то він отримує оплату як за 32 години роботи, це може бути нижче мінімальної зарплати.

Третє. Працівник має негайно з'явитися на виклик, а мінімального терміну для отримання повідомлення немає. Якщо за теперішніх умов роботодавець у Києві, а найманий працівник – у західній частині нашої держави, йому скажуть завтра з'явитися, як він зможе це зробити?

Цей трудовий договір також може містити додаткові підстави для звільнення. Це теж серйозний недолік цього законопроекту.

Ми разом з Юлією Тимошенко робили спробу виправити ці суттєві недоліки шляхом подання поправок. Незважаючи на це, за всієї поваги до керівника робочої групи, ці поправки не були враховані, що не дозволить такому закону в разі його ухвалення бути збалансованим і захищати права найманого працівника. Врахуйте, що такий закон у період воєнного стану ніяк не захистить тих людей, які сьогодні хоча б якимось чином стараються мати роботу.

«Батьківщина» не голосуватиме за цей законопроект і запрошує інших депутатів підтримати нашу позицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання деяких нестандартних форм зайнятості» (№ 5161) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Олександр Сергійовичу, будь ласка.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, пропонуємо традиційно доручити Голові Верховної Ради невідкладно підписати прийняті сьогодні в цілому Верховною Радою закони та негайно направити їх Президентові України на підпис.

Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за плідну роботу. Ми не закриваємо наше пленарне засідання. Про час і місце наступного зібрання буде повідомлено завчасно.

Віримо в Збройні Сили України та нашу перемогу! Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!